

AVRUPA İNSAN HAKLARI KOMİSYONU
-AİHK-

1. RAPOR :

AİHK 7 Aralık 1985'te "dostane çözüm" raporunu açıkladıktan sonra yapılan açıklamayla bu kararın "talihsiz bir karar" olduğunun altı çizilmişti. Yine "dostane çözüm" raporunda Türkiye'nin 1 şubat, 1 temmuz, ve 1 ekim 1986'da raporlar vermekle yükümlü olduğu ve sonunda 1 şubat 1987'de AİHK'nun durum değerlendirmesi yapan "son raporu"nun yayınlanacağı belirtiliyordu.

"Dostane çözüm" ü "talihsiz bir karar" olarak niteleyen 42'le AİHK'na Türkiye'nin rapor vereceği tarihlerde "karşı rapor" sunma kararı aldılar.

Böylece 1. Rapor 1 şubat 1986'da AİHK'na ve davacı 5 ülke başbakanlarına gönderildi. Bu raporda 12 Eylül 1980'den 7 Aralık 1985'e gelişmeler kısaca hatırlatıldı ve 7 Aralık 1985'ten 15 Ocak 1986'ya son gelişmeler üzerinde duruldu.

2. RAPOR :

2. Rapor 1 Temmuz 1986'da verildi. Bu raporda 15 Ocak 1986 dan 15 haziran 1986'ya gelişmeler anlatıldı. Ayrıca bu rapora ek olarak 3 ayrı dosya sunuldu. Bunlar; a) İşkence Dosyası; b) Yeni infaz yasası ve; c) Mayıs sonunda Cumhuriyette yayımlanan "12 Eylül ve yasalar" dizisinin çevirisi,

3. RAPOR :

3. Rapor 1 Ekim 1986'da verildi. Bu raporda 15 Haziran 1986'dan 15 Eylül 1986'ya gelişmeler anlatıldı. Ayrıca raporun eklerinde Türkiye'de çok geniş demokratik çevrelerin yazılarından çeviriler verildi.

SON RAPOR :

Bu raporda daha çok "talep" öne alında. Raporun ekinde yine de 15 Eylül 1986'dan 15 Ocak 1987'y e gelişmelere kısaca değinildi. Ayrıca Amnesty International'in son iki Türkiye raporu ve Helsinki Watch'un son Türkiye raporu da ayrı ekler biçiminde AİHK'na ve 5 davacı ülke başbakanlarına sunuldu. Böylece uluslararası çevrelerin de Türkiye'de insan hakları ihlallerinin devam ettiği görüşünde oldukları hatırlatılmak istendi.

Raporun ana bölümü "talepler"de şu görüşlere yer verildi:

Türkiye "dostane çözüm"de açıklanan sözünü tutmamıştır. Türkiye'nin hem sözünü yerine getirebilmesi, hem de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'yle -asgari- bir uyum sağlayabilmesi için;

a) 12 Eylül'den sonra -başta Anayasa olmak üzere- oluşan hukuksal yapısını gözden geçirmesi;

b) Önce Anayasa'nın 14 ve 87 nci maddelerini iptal ederek, bir genel af yasası çıkması ve tüm davaların ve soruşturmaların iptal edilmesi;

c) Vatandaşlıktan çıkarma kararlarının iptal edilmesi, politik göçmenlerin yurda dönmelerinin gerekli güvencülerinin açıklanması;

d) 12 Eylül'den önce yasal çalışan parti, sendika ve derneklerin yeniden açılması, malvarlıklarının iadesi;

e) Sıkıyönetim ve Olağanüstü hal'in yürürlükte olduğu illerden hemen kaldırılması;

gerekmektedir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH TARAŞTIRMA VAKFI